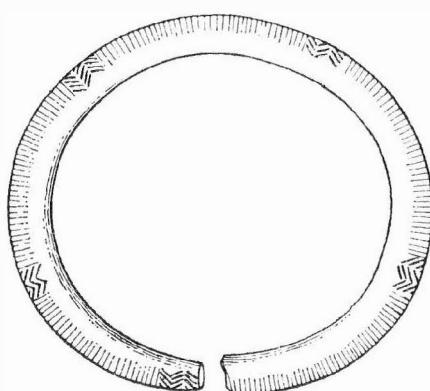

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

BRNO 1974

než 2 m narazili dělnici na dvě jámy lužické kultury. Obě byly zachyceny v jižní stěně výkopu a jejich zbylý obsah byl vybrán a profil zakreslen. Jámy byly od sebe vzdáleny 18 m. Byly překryty 100 cm silnou vrstvou různých novověkých navážek, kterými byla vozovka zvednuta nad okolní terén.

Lokalita nebyla dosud v odborné literatuře registrována a také při stavebních pracích nemohl být zjištěn její celkový rozsah. Leží na mírné terénní vlně, táhnoucí se ve směru západ – východ, na jejímž východním konci je postavena Mohelnice. Zhruba na jejím vrcholu probíhá státní silnice Mohelnice – Moravská Třebová, v místech lokality je vilová zástavba.

Jáma 1 ležící západně měla kónický tvar o průměru 110 a 130 cm, zahloubená byla 70 cm, dno bylo rovné. Výplň tvořila sytá černá hlína silně promíšená kousíčky mazanice. Jáma 2 měla v profilu vakovitý tvar o průměru okraje 90 cm, mísovitě dno bylo zahloubené 110 cm. Výplň tvořila sytá černá hlína.

V jamách bylo málo keramických zlomků a rámcově je můžeme datovat do mladolužické fáze.

Lausitzer Siedlung in Mohelnice, Třebovská Strasse (Bez. Šumperk). Im Frühjahr 1973 wurden beim Eintiefen des Strasseneinschnittes in der Třebovská Strasse in Mohelnice zwei Gruben der Lausitzer Kultur gestört. Die Gruben waren voneinander 18 m entfernt und mit einer 100 cm starken Schicht verschiedenartiger neuzeitlicher Aufschüttungen überdeckt. Die Lokalität war bisher in der Fachliteratur nicht registriert und auch bei den Bauarbeiten konnte nicht ihr gesamter Umfang festgestellt werden. Sie liegt auf einer mässigen Terrainwelle, die sich in Westrichtung erstreckt und an deren Ende Mohelnice liegt.

Grube 1, westlich liegend, hatte eine konische Form im Durchmesser von 110 und 130 cm, eingetieft war sie 70 cm, der Boden war gerade. Die Ausfüllung bildete satt schwarze Erde, stark mit Lehmbewurfstückchen durchsetzt. Grube 2 war im Profil schlauchförmig und der Durchmesser des Randes betrug 90 cm, der schlüsselartige Boden war 110 cm eingetieft. Die Ausfüllung bildete satt schwarze Erde. In den Gruben waren wenige keramische Bruchstücke und rahmenhaft können wir sie in die junglausitzer Phase datieren.

LUŽICKÁ OSADA VE ZVOLI (okr. Šumperk)

VLADIMÍR GOŠ, Vlastivědný ústav, Šumperk
(Tab. 31)

Osada z doby bronzové ve Zvoli se rozkládá na mírném svahu, sklánějícím se k východu do širokého údolí řeky Moravy. Leží západně od dnešní osady těsně nad inundační řeky na parcele č. 1585. Celkový rozsah osídlené plochy se nepodařilo zjistit.

Již před 2. světovou válkou byla východní část sídliště narušena těžbou hlíny, při které byl zničen bliže nezjištěný počet objektů. V roce 1966 ve stěně hliníku prozkoumal referent zbytek narušené kotlovité jámy. O rok později prováděli na poli drobné výkopové práce místní občané a část materiálu se dostala do muzea v Mohelnici. V roce 1971 se rozhodlo JZD zaplnit vzniklý důl odpadovým materiálem a konečně na podzim roku 1973 začalo buldozerem srážet stěny cihelny a vyrovnávat okoli tak, aby bylo způsobilé pro zemědělské práce. Při zemních pracích byl narušen další nezjištěný počet objektů a v říjnu 1973 při záchranném výzkumu bylo vyzvednuto 18 jam. Jámy byly roztaženy v délce 60 m ve směru sever–jih podél stěny hliníku, v místech, kde byla buldozerem odstraněna pouze ornice. U některých jam byla zničena také horní část výplně, takže došlo ke zkreslení jejich tvaru, a proto hloubka většiny nepřesahuje 40 cm.

V místech výzkumu je ornice 20–25 cm silná, pod ní je sterilní 5–10 cm silná vrstva hlíny a sprašovité podloží je v hloubce 30–35 cm pod dnešním povrchem.

Z keramického materiálu převládaly v jamách střepy z hrubých zásobnic, zhotovených z písčitého materiálu se zdrsnělou spodní částí. Střepy z osudí a šálků uhojaného povrchu nám dovolují zařadit rámcově osadu do slezské fáze lužické kultury.

Lausitzer Niederlassung in Zvole (Bez. Šumperk). Die Niederlassung aus der Bronzezeit in Zvole erstreckt sich auf einem mässigen Abhang, der sich nach Osten in das breite Flusstal der Morava neigt. Sie liegt westlich der heutigen Gemeinde knapp oberhalb der Flussinundation, den Gesamtumfang der besiedelten Fläche konnte man nicht feststellen.

Bereits vor dem 2. Weltkrieg war der östliche Teil der Siedlung durch Lehmsförderung gestört worden, wobei eine näher nicht feststellbare Anzahl von Objekten vernichtet wurde. Im Jahre 1966 untersuchte der Referent in der Wand der Lehmgrube Überreste einer gestörten kesselförmigen Grube und ein Jahr später führten auf dem Felde kleine Grabungsarbeiten hiesige Bewohner durch.

Im Herbst 1973 begann die LPG mit dem Bulldozer die Wände der Ziegelei einzureißen und die Umgebung herzurichten. Bei den Erdarbeiten wurde eine weitere nicht feststellbare Anzahl von Objekten gestört und im Oktober 1973 konnten bei einer Rettungsgrabung 18 Gruben ausgehoben werden. Die Gruben waren in einer Länge von 60 m in Nordrichtung verstreut und bei vielen war der obere Teil vernichtet.

Die Mehrzahl der Gruben war kreisförmig oder mässig oval und ihr Durchmesser bewegte sich um 100–150 cm. Grube Nr. 4 war unregelmässig, im Ausmaße von 200×100–160 cm. Die Gruben 12, 15 und 18 hatten einen kreisförmigen Grundriss und überschritten nicht 100 cm. Die Gruben hatten schräge Wände, der Boden war gerade oder mässig durchbogen. Die Ausfüllung bildete dunkelbraune bis schwarze Erde, bei einigen Gruben war sie mit Lehmbeutelflümpchen durchsetzt. Grube 8 war mit einer kompakten grauen Erde ausgefüllt.

Von keramischen Material überwogen in den Gruben Scherben von groben Vorratsgefassen, die aus sandigem Material hergestellt waren und einen aufgerauhten Unterteil hatten. Die Scherben von Terrinen und Tassen erlauben uns die Niederlassung rahmenhaft in die schlesische Phase der Lausitzer Kultur einzureihen.

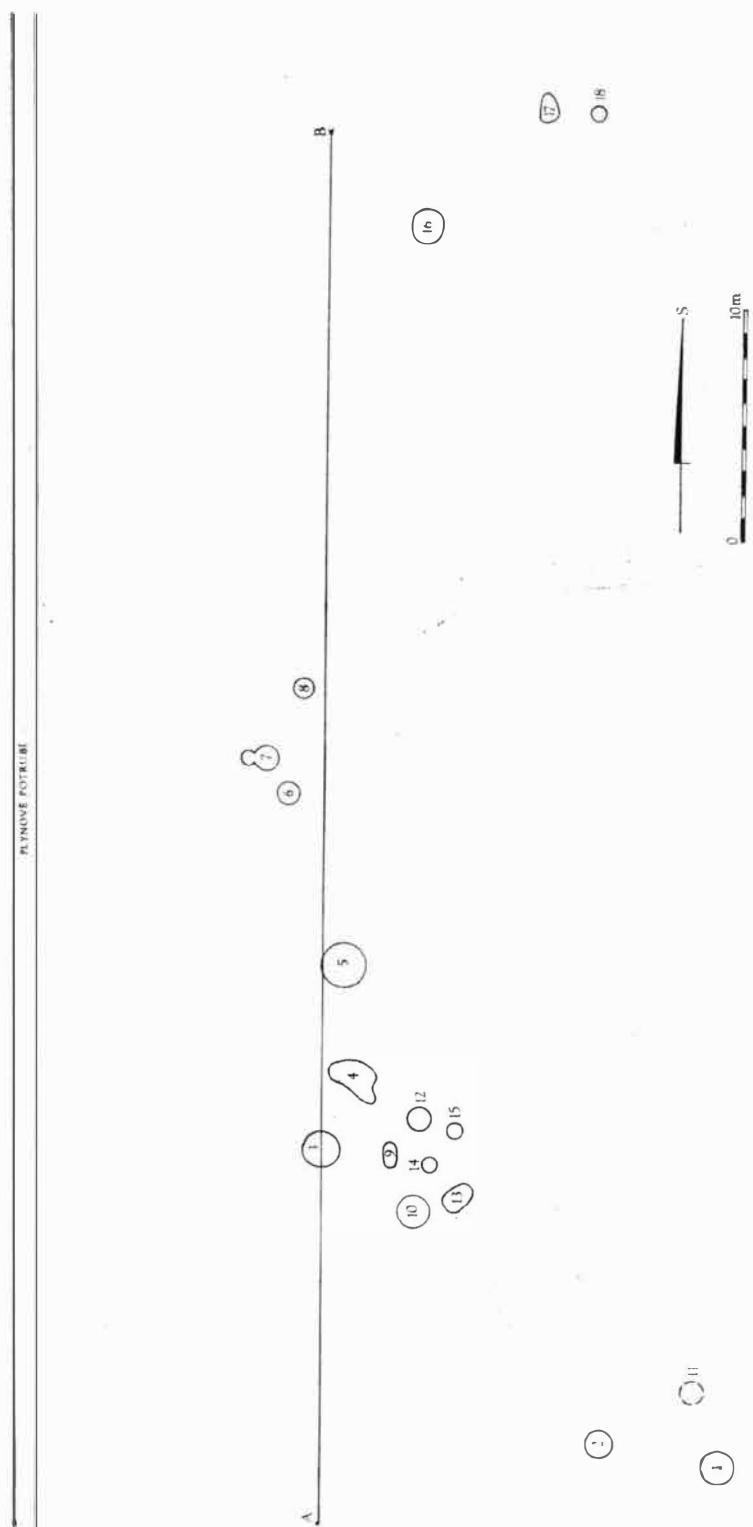
Celkový přehled jam ve Zvoli

č. j.	půdorys	rozměr	stěny	dno	hloubka	výplň
1	kruhovitý	Ø 140 cm	mírně prohnuté	rovné	50 cm	černá hlina
2	kruhovitý	Ø 120 cm	mírně prohnuté	rovné	50 cm	černá hlina s kousíčky mazanice
3	mirný ovál	140×160 cm	šikmé	mísovité	25 cm	černá hlina s kousíčky mazanice
4	nepravidelný	200×100-160 cm	šikmé	nerovné	30 cm	šedohnědá hlina
5	kruhovitý	Ø 180 cm	kolmě	prohnuté	40 cm	černá hlina
6	kruhovitý	Ø 100 cm	konické	rovné	50 cm	černá hlina
7	dvojáma kruhovitě	Ø 60, 100 cm	téměř kolmě	rovné	40 cm	tmavohnědá až černá hlina
8	kruhovitý	Ø 85 cm	téměř kolmě	prohnuté	70 cm	šedavá hlina
9	oválný	100×65 cm	šikmé	prohnuté	20 cm	černá hlina
10	kruhovitý	Ø 130 cm	šikmé	rovné	30 cm	černá hlina s kousíčky mazanice
11	zničena	nezjištěn				černá hlina
12	kruhovitý	Ø 90 cm	šikmé	rovné	25 cm	černá hlina
13	vejčitý	140×90-100 cm	šikmé	nerovné	15 cm	černá hlina
14	kruhovitý	Ø 60 cm	šikmé	mísovité	10 cm	černá hlina
15	kruhovitý	Ø 70 cm	šikmé	rovné	10 cm	černá hlina
16	kruhovitý	130×145 cm	dovnitř prohnuté	prohnuté	30 cm	černá hlina s kousíčky mazanice
17	oválný	120×90 cm	šikmé	rovné	20 cm	černá hlina s kousíčky mazanice
18	kruhovitý	Ø 60 cm	šikmé	mísovité	20 cm	černá hlina

VÝZKUM HRADISKA Z POZDNI DOBY BRONZOVÉ NA TEPENCI, OBEC JÍVOVÁ (okr. Olomouc)

VIT DOHNAL, Vlastivědný ústav, Olomouc
(Tab. 32–34, 115 : 2)

V létě roku 1972 a 1973 uskutečnilo archeologické oddělení VÚ v Olomouci další dvě etapy vyžádaného záchranného výzkumu na vrcholu kopce Tepenec nad údolím Bělkovického potoka, jehož jižní část má v příštích letech zaniknout postupným rozširováním kamenolomu. Podle výsledků zjišťovací sondáže v roce 1971, zaměřené na pozůstatky pravěkého hradiska¹, bylo rozhodnuto vést napříč přes celý opevněný areál sondu, která by byla složena z jednotlivých vedle sebe kladených čtverců (5×5 m). Se sondou se začalo na nejvíce ohroženém místě pod valem na západní straně hradiska a pokračovalo se směrem východním, a to tak, že byl do tohoto zkoumaného pásu

Tab. 31

Zvole (okr. Šumperk). Plán lužického sídliště. — Plan einer Lausitzer Siedlung.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik

Redaktori: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, L. Trávníčková, M. Bálek

Na titulním listě: bronzový náramek lužické kultury z Býkovic

Tiskem: TISK, národní podnik, Brno, provozovna 34, Gottwaldova 21

Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodlené